

ČESKÁ REPUBLIKA
ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Krajský soud v Praze rozhodl soudkyní Lenkou Bursíkovou ve věci

žalobkyně: **H. Š.**
bytem X

proti
žalované: **Česká správa sociálního zabezpečení**
sídlem Křížová 25, Praha 5

o **žalobě proti rozhodnutí** žalované ze dne 26. 4. 2021, č. j. X,

takto:

- I. **Rozhodnutí žalované ze dne 26. 4. 2021, č. j. X, se ruší a věc se vrací žalované k dalšímu řízení.**
- II. **Žalovaná nemá právo na náhradu nákladů řízení.**
- III. **Žalobkyni se náhrada nákladů řízení nepřiznává.**

Odůvodnění:

Vymezení věci

1. Rozhodnutím ze dne 9. 2. 2021, č. j. X, žalovaná zamítla žádost žalobkyně o invalidní důchod. Podle posudku Okresní správy sociálního zabezpečení Rakovník (dále jen „OSSZ“) ze dne 12. 2. 2021 totiž pracovní schopnost žalobkyně poklesla pouze o 30 %.
2. Žalobkyně proti tomuto rozhodnutí podala námitky, které žalovaná zamítla v záhlaví označeným rozhodnutím (dále jen „napadené rozhodnutí“) a prvostupňové rozhodnutí potvrdila.

3. Žalobkyně se žalobou podle § 65 a násl. zákona č. 150/2002 Sb., soudního řádu správního (s. ř. s.), podanou dne 23. 6. 2021 domáhá zrušení napadeného rozhodnutí a vrácení věci žalované k dalšímu řízení.

Obsah žaloby a vyjádření žalované

4. Žalobkyně namítá, že posudek ze dne 27. 4. 2021 cituje lékařskou zprávu z revmatologického vyšetření z 15. 3. 2021, ve které se v rozporu se závěry v posudku hovoří o vysoce klinicky aktivním procesu. Posudkový lékař však dospěl k závěru, že není doložena významná aktivita rozporu, což zakládá rozpor v posudku. O významné aktivitě procesu hovoří i propouštěcí zpráva ze dne 11. 6. 2021, podle které je třeba také provést další vyšetření, která nebylo možno provést dříve (především kvůli mimořádné situaci v České republice). Na lékařskou zprávu z ortopedie ze dne 5. 2. 2021 posudek reaguje tak, že chybí objektivní vyšetření rozsahu hybnosti v jednotlivých kloubech. Pokud měl posudkový lékař za to, že chybí objektivní vyšetření rozsahu hybnosti v jednotlivých kloubech, měl tento rozpor a nedostatek vyřešit (např. si vyžádat novou lékařskou zprávu), případně vysvětlit, z čeho dovozuje, že omezení hybnosti v kloubech přítomno není. Výsledky dalších vyšetření budou až po uplynutí lhůty pro podání žaloby, ale žalobkynin zdravotní stav se nezměnil. Navrhuje proto soudu, aby mohla výsledky dodat nejpozději do konání jednání před posudkovou komisí Ministerstva práce a sociálních věcí (dále jen „MPSV“). Posudek bez bližšího vysvětlení konstatuje, že není důvod k navýšení míry poklesu pracovní schopnosti. K tomu žalobkyně uvádí, že pracovala především jako dělnice a prodavačka, což jsou povolání s určitými požadavky na fyzický výkon, který je ale vzhledem k její diagnóze značně omezen. Proto může jen těžko využít své vzdělání, zkušenosti a schopnosti.
5. Žalovaná ve vyjádření k žalobě konstatovala, že trvá na svém rozhodnutí a navrhuje zamítnutí žaloby. Žalovaná je přesvědčena, že posudky vypracované lékařem OSSZ a lékařem žalované byl plně posouzen a zjištěn zdravotní stav žalobkyně. Oba posudky žalovaná považuje za objektivní. S ohledem na žalobní námitky žalovaná navrhla provést důkaz posudkem posudkové komise MPSV ve smyslu § 4 odst. 2 zákona č. 582/1991 Sb., o organizaci a provádění sociálního zabezpečení.
6. V průběhu jednání dne 6. 12. 2021, které soud nařídil za účelem provedení důkazu posudkem posudkové komise MPSV, žalobkyně setrvala na svém procesním stanovisku. Žalovaná se k jednání nedostavila.

Skutečnosti vyplývající ze správního spisu

7. Soud ze správního spisu zjistil, že žalobkyně dne 23. 11. 2020 požádala o přiznání invalidního důchodu. Posudková lékařka OSSZ v posudku ze dne 12. 1. 2021 na základě zdravotnické dokumentace ošetřujícího lékaře, profesního dotazníku a lékařských zpráv (nálezy z revmatologické ambulance, neurologické ambulance, ortopedické ambulance, zpráva z Léčebných lázní Jáchymov, vyšetření Affidea Praha, RDG vyšetření, zpráva z revmatologie ze dne 21. 12. 2020) dospěla k závěru, že žalobkynina pracovní schopnost poklesla o 30 % v důsledku ankylozující spondylitidy II. stupně s postižením sakroileitického skloubení s počínající destrukcí vpravo, tedy zdravotní postižení uvedené v kapitole XIII, oddílu E, položce 3c přílohy k vyhlášce

č. 359/2009 Sb., kterou se stanoví procentní míry poklesu pracovní schopnosti a náležitosti posudku o invaliditě a upravuje posuzování pracovní schopnosti pro účely invalidity (vyhláška o posuzování invalidity). Posudková lékařka zvolila dolní hranici procentního rozmezí s ohledem na lehké omezení hybnosti a profesi, a to bez úpravy podle § 3 a § 4 vyhlášky o posuzování invalidity.

8. S odkazem na závěr posudkové lékařky OSSZ žalovaná vydala dne 9. 2. 2021 rozhodnutí, jímž žalobkyninu žádost zamítla, neboť její pracovní schopnost poklesla pouze o 30 %. Žalobkyně toto rozhodnutí napadla námitkami, v nichž vyslovila svůj nesouhlas se závěrem, že v jejím případě se jedná pouze o lehké omezení s ohledem na hybnost a profesi. Z důvodu velkých bolestí, které dostatečně netlumí ani silná farmaka, a velkého fyzického omezení zejména dolních končetin, byla po celoroční pracovní neschopnosti nucena požádat o ukončení pracovního poměru. Při posouzení jejího zdravotního stavu nebylo dostatečně přihlédnuto, že kvůli počínající destrukci SI skloubení a s ní spojeným oboustranným sakroiliakálním syndromem s propagací do kolen a celých dolních končetin má těžké postižení pohybového aparátu se značně omezeným radiem dosažitelnosti. Prognóza je zhoršující a dlouhodobá, nutná je soustavná léčba a rehabilitace. K námitkám žalobkyně přiložila též zprávu z ambulantního ortopedického vyšetření ze dne 5. 2. 2021 a zprávu z revmatologického vyšetření dne 15. 3. 2021.
9. Posudková lékařka žalované zpracovala posudek ze dne 13. 4. 2021. Na základě totožných podkladů a lékařských zpráv přiložených k námitkám potvrdila závěr posudkové lékařky OSSZ jak z hlediska rozhodující příčiny dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu (revmatoidní onemocnění – ankylozující spondylitida II. stupně), tak z hlediska jejího podrážení pod příslušnou položku vyhlášky o posuzování invalidity. Pokles pracovní schopnosti stanovila shodně s posudkovou lékařkou OSSZ na 30 %. Pokud by mělo být hodnoceno vyšším procentním poklesem pracovní schopnosti, muselo by být přítomno alespoň středně těžké postižení hybnosti více než dvou kloubů a muselo by se jednat o středně aktivní proces. U žalobkyně není přítomno ztuhnutí žádného úseku páteře ani omezené rozvíjení hrudníku s fixovanou hrudní kýfózou.
10. Na základě tohoto posudku žalovaná napadeným rozhodnutím zamítla námitky žalobkyně a prvostupňové rozhodnutí potvrdila. V odůvodnění odcitovala posudkové závěry s tím, že v důsledku zjištěného poklesu pracovní schopnosti ve výši 30 % nejsou splněny podmínky pro invaliditu. Napadené rozhodnutí bylo žalobkyni doručeno dne 27. 4. 2021.

Posouzení žaloby

11. Soud ověřil, že žaloba byla podána včas osobou k tomu oprávněnou a splňuje všechny formální náležitosti na ni kladené. Žaloba je tedy věcně projednatelná. Při přezkumu napadeného rozhodnutí vycházel soud ze skutkového a právního stavu, který tu byl v době rozhodování žalované (§ 75 odst. 1 s. ř. s.), přičemž napadené rozhodnutí přezkoumal v mezích uplatněných žalobních bodů, jimiž je vázán (§ 75 odst. 2 věta první s. ř. s.). Soud dospěl k závěru, že žaloba je důvodná.
12. Soud s ohledem na argumentaci žalobkyně provedl důkaz posudkem posudkové komise MPSV v Praze ze dne 26. 10. 2021, který si za účelem posouzení žaloby vyžádal. Členem posudkové komise byla i odborná lékařka z oboru interního lékařství, která žalobkyně při jednání komise (jemuž byla osobně přítomna) vyšetřila. Posudková komise po rozboru spisové dokumentace, dokumentace vyžádané od praktické lékařky a na základě provedeného vyšetření a všech dosud předložených lékařských zpráv (včetně při jednání

předložených zpráv ze dne 20. 10. 2021 – revmatologický a rehabilitační nález) uzavřela, že žalobkyně byla k datu vydání napadeného rozhodnutí invalidní v prvním stupni. Pokles pracovní schopnosti z důvodu dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu činil 45 %.

13. Posudková komise žalobkyni posuzovala z hlediska profesního jako prodavačku, vedoucí prodejny. Konstatovala, že k datu vydání napadeného rozhodnutí byla hlavní příčinou žalobkynina nepříznivého zdravotního stavu psoriatická artritida, tj. chronický autoimunitní kloubní zánět s postižením osového skeletu, a to konkrétně křížokýčelních kloubů a se zánětlivými projevy na drobných kloubech rukou, zápěstí i dalších kloubech. Kožní projevy psoriázy byly minimální, vyskytovaly se pouze občas na malém okrsku kůže. Od prosince 2019 byla léčena revmatologem. Subjektivně udávala intenzivní bolest v oblasti bederní páteře a křížokýčelních kloubů, a to i noční. Její obtíže byly reálné s ohledem na magnetickou rezonanci opakovaně prokázané rozsáhlé chronické zánětlivé změny křížokýčelních skloubení, více vlevo. Chronický zánět obou křížokýčelních kloubů zjištěn již na rentgenovém vyšetření v prosinci 2019. Objevovaly se i kolísavé, stěhovavé bolesti a občasné otoky kloubů, zejména drobných ručních kloubů a zápěstí, kolen, občas i dalších kloubů. Mírné otoky posledních prstových kloubů s bolestivostí na pohmat zjistila i posudková komise při vyšetření při jednání. Svalová síla stisku byla z důvodu bolestivosti kloubů oslabená, bolestivý byl i pohyb zápěstí a obou ramenní kloubů, u kterých byla zjištěna i omezená aktivní hybnost nad horizontálu pro bolest. Na rentgenovém vyšetření rukou na článku třetího a čtvrtého prstu vpravo a druhého prstu vlevo patrný změny svědčící pro chronický zánět. Pro aktivitu onemocnění podle indexu BASDAI (únava, bolesti páteře, periferních kloubů, lokální citlivost, ranní ztuhlost), který vychází ze subjektivních obtíží a objektivního průkazu zánětu některých kloubů indikována k biologické léčbě, která byla zahájena dne 21. 12. 2020. Předpokládaný efekt léčby se nedostavil, proto byla od 13. 7. 2021 provedena změna biologické léčby, při níž došlo ke zmírnění bolesti v oblasti křížokýčelních skloubení, stěhovavé bolesti a otoky kloubů trvaly.
14. Posudková komise uzavřela, že oproti posudkovým lékařkám OSSZ a žalované zvolila zařazení žalobkynina zdravotního postižení do kapitoly XIII, oddílu A, položky 6b přílohy k vyhlášce, tj. pomalu progredující forma psoriatické artritidy, protože toto zařazení lépe vystihuje podstatu věci. U žalobkyně bylo prokázáno postižení křížokýčelních skloubení, ale i opakující se zánětlivá aktivita kloubů, převážně drobných ručních kloubů, zápěstí, kolen a dalších kloubů. Při chronickém zánětu byla narušena zejména funkce obou křížokýčelních skloubení a funkce rukou vyplývající z kolísavé zánětlivé aktivity některých drobných kloubů rukou a zápěstí, což vedlo k obtížím při vykonávání některých denních aktivit. S ohledem na skutečnost, že žalobkynino postižení odpovídalo pomezí položek 6b a 6c (pro kterou ovšem nebylo splněno kritérium značné poruchy funkce horních nebo dolních končetin), zvolila posudková komise horní hranici procentního rozmezí položky 6b, tj. 35 %. Dlouhodobě nepříznivý zdravotní stav neumožňoval žalobkyni vykonávat původní profesi prodavačky, vedoucí prodejny, proto posudková komise vzhledem k dosaženému vzdělání a původně vykonávané profesi podle § 3 odst. 2 vyhlášky o posuzování invalidity provedla navýšení o 10 %, takže celková míra poklesu pracovní schopnosti činí 45 %. Datum vzniku invalidity stanovila podle revmatologického nálezu ze dne 21. 12. 2020, kdy bylo zřejmé, že jde o dlouhodobě nepříznivý zdravotní stav. Platnost posudku byla stanovena do 31. 10. 2023.

15. Relevantní právní úpravu posuzování invalidity a podmínek nároku na invalidní důchod obsahuje § 39 zákona č. 155/1995 Sb., o důchodovém pojištění. Upravuje tři stupně invalidity. Jestliže pracovní schopnost pojištěnce poklesla nejméně o 35 %, avšak nejvíce o 49 %, jedná se o invaliditu prvního stupně. Pokud se jedná o pokles pracovní schopnosti nejméně o 50 %, avšak nejvíce o 69 %, jedná se o invaliditu druhého stupně. A konečně v případě poklesu nejméně o 70 % se jedná o invaliditu třetího stupně.
16. Správní rozhodnutí o nároku na invalidní důchod závisí především na odborném lékařském posouzení. Zdravotní stav a pracovní schopnost občanů pro účely přezkumného řízení soudního ve věcech důchodového pojištění posuzuje Ministerstvo práce a sociálních věcí, pokud se napadené rozhodnutí zakládá na posudku žalované; za tím účelem zřizuje jako své orgány posudkové komise. Při přezkumu takového rozhodnutí neposuzuje soud věcnou správnost posudku, neboť k tomu nemá potřebné odborné znalosti. Posudek posudkové komise soud hodnotí jako každý jiný důkaz podle běžných zásad dokazování v soudním řízení správním (§ 77 odst. 2 s. ř. s.). S ohledem na jeho mimořádný význam bývá tento posudek rozhodujícím důkazem, pokud z hlediska své úplnosti a přesvědčivosti nevzbuzuje žádných pochyb, a nejsou-li tu ani žádné jiné skutečnosti nebo důkazy, které by správnost posudku mohly zpochybňovat (srov. např. rozsudky NSS ze dne 25. 9. 2003, č. j. 4 Ads 13/2003-54, č. 511/2005 Sb. NSS, či ze dne 15. 5. 2013, č. j. 6 Ads 11/2013-20).
17. Požadavek (test) úplnosti a přesvědčivosti posudku spočívá v tom, že se posudková komise musí vypořádat se všemi rozhodujícími skutečnostmi, především s těmi, které posuzovaný namítal, a musí posudkové závěry náležitě odůvodnit (srov. rozsudek NSS ze dne 2. 4. 2015, č. j. 9 Ads 253/2014-52). Z posudku musí být zřejmé, že zdravotní stav byl komplexně posouzen na základě úplné zdravotnické dokumentace s přihlédnutím ke všem tvrzeným obtížím, aby nevznikly pochybnosti o úplnosti a správnosti klinické diagnózy. V posudku musí být dále uvedeno, zda zjištěný zdravotní stav zakládá dlouhodobě nepříznivý zdravotní stav a pokud ano, které zdravotní postižení bylo vzato za jeho rozhodující příčinu v případě, že příčinou dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu je více zdravotních potíží (§ 2 odst. 3 vyhlášky o posuzování invalidity), přičemž jednotlivé hodnoty procentní míry poklesu pracovní schopnosti stanovené pro jednotlivá zdravotní postižení se tu nesčítají, ale procentní míra poklesu pracovní schopnosti se stanoví podle tohoto zdravotního postižení se zřetelem k závažnosti vlivu ostatních zdravotních postižení na pokles pracovní schopnosti pojištěnce. Za rozhodující příčinu dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu se považuje takové zdravotní postižení, které má nejvýznamnější dopad na pokles pracovní schopnosti pojištěnce. Procentní míru poklesu pracovní schopnosti tedy posudková komise hodnotí podle charakteru zdravotního postižení na základě vyhlášky o posuzování invalidity, přičemž zdravotní postižení se podřadí podle jeho druhu a intenzity pod příslušnou kapitolu, oddíl a položku přílohy k vyhlášce o posuzování invalidity, a současně odůvodní stanovenou míru poklesu pracovní schopnosti v rámci zde stanoveného rozpětí včetně případného navýšení podle § 3 vyhlášky o posuzování invalidity.
18. Soud konstatuje, že komise při vypracování posudku vycházela ze vší dostupné zdravotnické dokumentace, včetně té, kterou předložila žalobkyně, a při svém jednání přešetřila zdravotní stav žalobkyně odborným lékařem. Komise hodnotila zdravotní stav žalobkyně komplexně a dospěla k závěru o existenci dlouhodobě nepříznivého

zdravotního stavu a jeho rozhodující příčinu podřadila pod kapitolu XIII, oddíl A, položku 6b přílohy k vyhlášce o posuzování invalidity. Míra poklesu pracovní schopnosti je stanovena pro tuto položku v rozmezí 20 až 35 %. Posudková komise stanovila pokles na horní hranici tohoto rozmezí, tj. ve výši 35 %. Stanovenou míru poklesu pracovní schopnosti podle § 3 odst. 2 vyhlášky o posuzování invalidity zvýšila o 10 %, což také řádně odůvodnila. Posudek dle soudu splňuje požadavky úplnosti, přesvědčivosti a správnosti. V posudku byl popsán zdravotní stav a podstatná zdravotní postižení, které jsou rozhodující příčinou dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu, a jejich rozsah. Řádně odůvodněno bylo i zařazení zdravotního postižení podle vyhlášky o posuzování invalidity. Účastníci závěry posudku, ať již jde o stanovení rozhodující příčiny dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu, míry poklesu pracovní schopnosti či data vzniku invalidity třetího stupně nikterak nezpochybnili.

19. Soud hodnotil úplnost a přesvědčivost posudku posudkové komise MPSV i ve vztahu k dalším podkladům, z nichž žalovaná vycházela. Po zvážení všech posudků zpracovaných ve věci posouzení pracovního potenciálu žalobkyně soud dospěl k závěru, že jako nejpersvědčivější, logický a vycházející z neúplnějších podkladů lze hodnotit právě posudek posudkové komise MPSV v Praze ze dne 26. 10. 2021. Podstatné je zejména to, že posudkové lékařky OSSZ a žalované zjevně vůbec nevzaly v potaz (či nevysvětlily, proč toto zjištění není relevantní) žalobkynino postižení spočívající v psoriatické artritidě. Nijak ani neodůvodnily, proč v případě žalobkyně nejsou dány důvody pro navýšení podle § 3 vyhlášky o posuzování invalidity. Teprve posudková komise MPSV zohlednila vliv žalobkynina postižení na možnost vykonávat její původní profesi (prodávačka, vedoucí prodejny) a podle § 3 odst. 2 vyhlášky o posuzování invalidity zvýšila horní hranici míry poklesu pracovní schopnosti určené podle rozhodující příčiny dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu o 10 %. Horní hranice míry poklesu podle rozhodující příčiny příloha k vyhlášce činí 35 %, po jejím zvýšení tak šlo o pokles pracovní schopnosti o 45 %.
20. Soud proto vyšel ze závěrů posudkové komise a v návaznosti na ně uzavřel, že napadené rozhodnutí je nezákonné, neboť vychází z nesprávně zjištěného skutkového stavu.

Závěr a náklady řízení

21. S ohledem na výše uvedené soud napadené rozhodnutí zrušil a věc vrátil žalované k dalšímu řízení (§ 78 odst. 1 a 4 s. ř. s.). V dalším řízení je žalovaná vázána právním názorem soudu (§ 78 odst. 5 s. ř. s.) a současně je povinna mezi podklady svého rozhodnutí zařadit i posudek posudkové komise MPSV v Praze ze dne 26. 10. 2021, jakož i lékařské zprávy, o které se posudek opírá (§ 78 odst. 6 s. ř. s.).
22. Soud s výjimkou posudku posudkové komise MPSV v Praze další dokazování neprováděl, neboť ostatní žalobkyní navržené důkazy byly již součástí správního spisu, kterým se v řízení před správními soudy důkaz neprovádí.
23. O náhradě nákladů řízení rozhodl soud podle § 60 odst. 1 s. ř. s. Žalovaná nemá právo na náhradu nákladů řízení, neboť ve věci neměla úspěch. Žalobkyně vznik nákladů souvisejících s řízením před soudem netvrdila, proto jí soud jejich náhradu nepřiznal.

Poučení :

Proti tomuto rozhodnutí lze podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení. Kasační stížnost se podává ve dvou vyhotoveních u Nejvyššího správního soudu, se sídlem Moravské náměstí 6, Brno. O kasační stížnosti rozhoduje Nejvyšší správní soud.

Lhůta pro podání kasační stížnosti končí uplynutím dne, který se svým označením shoduje se dnem, který určil počátek lhůty (den doručení rozhodnutí). Připadne-li poslední den lhůty na sobotu, neděli nebo svátek, je posledním dnem lhůty nejblíže následující pracovní den. Zmeškání lhůty k podání kasační stížnosti nelze prominout.

Kasační stížnost lze podat pouze z důvodů uvedených v § 103 odst. 1 s. ř. s. a kromě obecných náležitostí podání musí obsahovat označení rozhodnutí, proti němuž směřuje, v jakém rozsahu a z jakých důvodů jej stěžovatel napadá, a údaj o tom, kdy mu bylo rozhodnutí doručeno.

V řízení o kasační stížnosti musí být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie.

Praha 6. prosince 2021

Lenka Bursíková, v. r.
soudkyně